

باسمه تعالی

طرح درس مقطع کارشناسی

نام درس	ح. جزای اختصاصی ۳	رشته	حقوق	روز، ساعت و شماره کلاس	سه شنبه، ۱۰:۳۰، کلاس ۱۰۵
نام استاد	حسین سلیمانی	اتاق استاد	B413	ID فضای مجازی / ایمیل	ho.soleimani@gmail.com
لینک معرفی استاد					

۱- شرح درس

در این درس، دانشجویان در قالب دو واحد با جرایم بر ضد تمامیت جسمانی (قتل و صدمات بدنی، سقط جنین) آشنا می شوند.

دانشجویان رشته حقوق، در دوره کارشناسی، بین ۲۵ تا ۳۰ واحد درس در حوزه علوم جنایی می گذرانند که این واحدها در دو گروه عمده جای می گیرند: علوم جنایی حقوقی و علوم جنایی غیرحقوقی (تفسیری/ تجربی/ پیرا حقوقی شامل جرم شناسی، کیفر شناسی، پیشگیری از جرم و...). گروه اول، که موضوع بحث ماست، یعنی علوم جنایی حقوقی، شامل دو دسته کلی حقوق کیفری ماهوی و حقوق کیفری شکلی (آیین دادرسی کیفری، اجرای احکام کیفری) می شود. حقوق کیفری ماهوی نیز حقوق کیفری عمومی و حقوق کیفری اختصاصی را شامل می گردد. دانشجویان در ابتدا واحدهای مرتبط با حقوق کیفری عمومی را می گذرانند و پس از آشنایی با مفاهیم جرم و مجازات و اصول و احکام ناظر به آنها، مانند اصل قانونمندی، شرایط مسئولیت کیفری، مقررات تخفیف و تشدید و تکرار و تعدد و...، به حیطه حقوق جزای اختصاصی، که به طور خاص به جرایم می پردازد وارد می شوند.

در حیطه حقوق کیفری اختصاصی، جرایم در قالب هفت واحد در سه گروه جرایم بر ضد اموال (جرایم بر ضد اموال و مالکیت، دو واحد)، امنیت (جرایم بر ضد مصالح عمومی کشور، دو واحد) و اشخاص (جرایم بر ضد تمامیت جسمانی اشخاص، دو واحد، و جرایم بر ضد شخصیت معنوی اشخاص، یک واحد) بررسی می شوند و این بدان معناست که در این قالب، به سه مقوله مورد حمایت قوانین، یعنی جان، مالکیت و امنیت توجه شده است.

موضوع این درس جرایم بر ضد تمامیت جسمانی اشخاص است که سومین عنوان از مجموعه حقوق جزای اختصاصی است. در این درس قانون گذار به بیان عناصر جرایمی می پردازد که مستقیماً جان و جسم دیگران را هدف قرار می دهند.

جرایم بر ضد اشخاص در واقع مهمترین ارزش بشری یعنی حیات را نشانه می رود و از این جهت در نظام های کیفری مختلف نیز شدیدترین مجازات برای جرم قتل لحاظ شده است. قانون گذار ما با تلفیق قواعد فقهی و عرفی، باب مشبعی را در این باره گشوده است به گونه ای که قوانین کیفری ایران حاوی حدود پانصد ماده قانونی در خصوص این جرایم است و همین کثرت مواد، در کنار برخی پیچیدگی های فقهی و نارسایی های حقوقی کار را برای دانشجو دشوار می کند.

در ترم پیش رو در قالب دو واحد به این جرایم می پردازیم. موضوع مورد نظر را با استناد به قوانین کیفری و اساسی، اصول حقوق کیفری، نظریه حقوق دانان، موازین بین المللی، نگاه تطبیقی، آرای فقهی و رویه قضایی بررسی خواهیم کرد.

۲- منابع درسی

منبع اصلی: مباحث تدریس شده در کلاس، مجموعه‌های قوانین (از جمله قانون مجازات اسلامی)، آرای وحدت رویه، نظرات مشورتی و...

منابع تکمیلی: آخرین چاپ آثار زیر:

- میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی ۳، جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، تهران، نشر میزان.
- آقای نی، حسین، حقوق جزای اختصاصی ۳، جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص (جنایات)، تهران، نشر میزان.

۳- تکالیف دانشجوی

الف) ارزشیابی مستمر یا میان‌نیم‌سال (۶ نمره) شامل دو نمره فعالیت کلاسی

ب) ارزشیابی پایان‌نیم‌سال (۱۴ نمره)

۴- زمان‌بندی

- جلسه اول: کلیات، تبیین حیطه جزای اختصاصی سه، پلان درس، مقدمات
- جلسه دوم: عنصر قانونی قتل و صدمات بدنی ۱ (منابع قانونی، تعریف قتل و صدمات بدنی)
- جلسه سوم: عنصر قانونی قتل و صدمات بدنی ۲ (ادامه تعریف، عوامل موجهه جرم)
- جلسه چهارم: عنصر مادی قتل و صدمات بدنی ۱ (رفتار ۱)
- جلسه پنجم: عنصر مادی قتل و صدمات بدنی ۲ (رفتار ۲)
- جلسه ششم: عنصر مادی قتل و صدمات بدنی ۳ (نتیجه، جرم ناقص)
- جلسه هفتم: عنصر مادی قتل و صدمات بدنی ۴ (رابطه سببیت)
- جلسه هشتم: عنصر روانی قتل و صدمات بدنی ۱ (جنایات عمدی)
- جلسه نهم: عنصر روانی قتل و صدمات بدنی ۲ (جنایات شبه‌عمدی)
- جلسه دهم: عنصر روانی قتل و صدمات بدنی ۳ (جنایات خطای محض)
- جلسه یازدهم: مجازات قتل و صدمات بدنی ۱ (جنایات عمدی ۱: قصاص)
- جلسه دوازدهم: مجازات قتل و صدمات بدنی ۲ (جنایات عمدی ۲: تعزیر و دیه)
- جلسه سیزدهم: مجازات قتل و صدمات بدنی ۳ (جنایات شبه‌عمد و خطای محض ۱)
- جلسه چهاردهم: مجازات قتل و صدمات بدنی ۴ (جنایات شبه‌عمد و خطای محض ۲)
- جلسه پانزدهم: عوامل رافع مسئولیت
- جلسه شانزدهم: سایر جرایم بر ضد تمامیت جسمانی؛ جمع‌بندی مباحث و نتیجه‌گیری